

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ



# ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Τα σχολικά ατυχήματα  
και η πρόληψή τους

Ντετερμινισμός  
και ελεύθερη βούληση

Εκπαίδευση, νέες τεχνολογίες,  
καινοτομία ως μοχλός ανάπτυξης

ΤΕΥΧΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ  
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ  
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ  
2011

26



# ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Ιδιοκτησία	ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης	Δημήτριος Νίνος Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Συντακτική Επιτροπή	Δημήτριος Νίνος Μιχαήλ Μπρατάκος Ιωάννης Χάλαρης Απόστολος Παπαποστόλου Γεώργιος Παννακόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης	Ιφιγένεια Αναστασάκου Δώρα Φραγκούλη Δανάη Κονδύλη
Καλλιτεχνική Επιμέλεια έκδοσης	Έφη Παναγιωτίδη, efipanpan@yahoo.gr



## ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος	Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ	Ζαμπία Βαρδάκη
Διευθυντής ΣΤΕΦ	Δήμος Τριάντης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ	Ζωή Γεωργιάδου
Διευθυντής ΣΔΟ	Γιώργος Παννακόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ	Γιώργος Αγγελούσης
Γενικός Γραμματέας	Ηλίας Οικονόμου
Γραμματέας Συμβουλίου	Αφροδίτη Λάσκαρη

## ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε	Μιχαήλ Μπρατάκος Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Τσάκης
Μέλη ΕΕ&Ε	Αθανάσιος Νασιόπουλος Γεώργιος Παναγιάρης Διονύσιος Κάβουρας Ευαγγελία Πρωτόππαπα Περικλής Λύτρας
Γραμματέας ΕΕ&Ε	Ιφιγένεια Αναστασάκου



### 1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΕΛ. 4



### 2. ΘΕΣΜΙΚΑ

- Απάντηση σε δήλωση της Υπουργού ΠΔΒΜΘ κ. Άννας Διαμαντοπούλου

ΣΕΛ. 7

- Απάντηση του ΤΕΙ Αθήνας στην από 18-11-2011 ανακοίνωση της ΔΕ του ΤΕΕ

ΣΕΛ. 10

- Επιστολή προς την Υπουργό ΠΔΒΜΘ κ. Άννα Διαμαντοπούλου

ΣΕΛ.11

### 3. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ



- **A. Καρμάς**

Ελεονώρα της Ακουϊτανίας -  
Μια μεγάλη γυναικεία μορφή  
στη Μεσαιωνική Ευρώπη

ΣΕΛ. 13



- **N. Χιωτίνης**

Η Ιστορία του Ανθρώπου ως αέναη  
αναζήτηση κοσμικού νοήματος  
και υπαρξιακής ελευθερίας

ΣΕΛ. 18



- **A. Νασιόπουλους**

Εκπαίδευση, Νέες Τεχνολογίες,  
Καινοτομία ως μοχλός Ανάπτυξης

ΣΕΛ. 22



- **M. Βενετίκου**

Ντετερμινισμός και ελεύθερη βούληση  
Είναι δυνατόν να ζούμε σε ντετερμινιστικό  
κόσμο και όμως να αποφασίζουμε ελεύθερα;

ΣΕΛ. 28



- **Π. Μάντη**

Η σύμβαση του Οργανισμού  
των Ηνωμένων Εθνών  
για τα δικαιώματα του παιδιού

ΣΕΛ. 32



- **Γ. Γιαννακόπουλος**

Η τακτική της στρουθοκαμήλου

ΣΕΛ. 38



- **I. Μπουρής**

Ηλεκτρονική διαβούλευση στην βελτίωση  
του προφίλ τμημάτων ΑΕΙ τεχνολογικού κύκλου:

Η περίπτωση του τμήματος Διοίκησης

Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α

ΣΕΛ. 40



### 4. ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Παγκόσμια ημέρα ατόμων με αναπηρία

ΣΕΛ. 47



### 5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Τα σχολικά ατυχήματα  
και η πρόληψή τους

ΣΕΛ. 49



### 6. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ

Νέα του ΤΕΙ-Α

ΣΕΛ. 55

Νέα από τα Τμήματα

ΣΕΛ. 56

Νέα της Επιτροπής

Εκπαίδευσης και Ερευνών

ΣΕΛ. 80



### 7. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΣΕΛ. 96



### 8. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΛ. 104



Ο Πρόεδρος  
και το Συμβούλιο  
του ΤΕΙ Αθήνας  
σας εύχονται  
η νέα χρονιά να είναι γεμάτη  
**υγεία, χαρά  
και  
δημιουργία!**

3

## ΑΡΘΡΑ ΑΠΟΨΕΙΣ

- **A. Καμμάς**  
Ελεονώρα της Ακουϊτανίας - Μια μεγάλη γυναικεία μορφή στη Μεσαιωνική Ευρώπη
- **N. Χιωτίνης**  
Η Ιστορία του Ανθρώπου ως αέναη αναζήτηση κοσμικού νοήματος και υπαρξιακής ελευθερίας
- **A. Νασιόπουλος**  
Εκπαίδευση, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία ως μοχλός Ανάπτυξης
- **M. Βενετίκου**  
Ντετερμινισμός και ελεύθερη βούληση  
Είναι δυνατόν να ζούμε σε ντετερμινιστικό κόσμο και όμως να αποφασίζουμε ελεύθερα;
- **Π. Μάντη**  
Η σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού  
United nations' convention on the rights of the child (uncrc)
- **Γ. Γιαννακόπουλος**  
Η τακτική της στρουθοκαμήλου
- **I. Μπουρής**  
Ηλεκτρονική διαβούλευση στην βελτίωση του προφίλ τμημάτων ΑΕΙ τεχνολογικού κύκλου:  
Η περίπτωση του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α

## Η σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού

United nations' convention on the rights of the child (uncrc)

**Η** 20<sup>η</sup> Νοεμβρίου εορτάζεται παγκοσμίως ως ημέρα του Παιδιού, είναι η ημέρα όπου το 1989 επικυρώθηκε από τον ΟΗΕ η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

**Γιατί κάθε χρόνο χρειάζεται να υπενθυμίζεται στην ανθρωπότητα ότι τα παιδιά έχουν δικαιώματα; τι οδήγησε και τι επιτυγχάνεται με τη Σύμβαση; ποια είναι τα δικαιώματα των παιδιών; τι συμβαίνει στη χώρα μας;**

### 1. Ιστορική αναδρομή

Η παιδική ηλικία ως κοινωνικό φαινόμενο δεν είναι στατική και πανομοιότυπη μέσα στη πορεία του χρόνου, καθώς διαμορφώνεται από τις επικρατούσες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες και ως εκ τούτου μεταβάλλεται και διαφέρει ανάμεσα στις κοινωνίες και στις ιστορικές περιόδους.

Από την αρχαιότητα έως σήμερα επήλθαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις απόψεις για τη φύση και τη θέση του παιδιού. Χαρακτηρίστηκε από το «φύσει κακό» έως το «φύσει καλό», από τον «άγραφο πίνακα» (tabula rasa) ως τον ένα «ενήλικα σε μικρογραφία» (homunculus) αλλά και ως το ένα «μοναδικό αναπτυσσόμενο άτομο» (sui generis). Σταθερό διαχρονικά χαρακτηριστικό αποτελεί το γεγονός ότι η πλειονότητα των παιδιών γεννιέται και αναπτύσσεται μέσα σε μια οικογένεια, η οποία αρχικά μαζί με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον είχε την ευθύνη της

ανάπτυξης και ωρίμανσης αλλά και της απεριόριστης εξουσίας επάνω στο παιδί, το οποίο θεωρούσε ακόμη και ως «οικιακό είδος», (chattels)<sup>1</sup> υπολογιζόμενο για τη συμβολή του στις οικογενειακές εργασίες και για την υποστήριξη των γερόντων γονιών του.<sup>1,2,3,4</sup>

Από το 17<sup>ο</sup> αιώνα με την παρότρυνση θεολόγων και ανθρωπιστών οι γονείς αρχίζουν να ασχολούνται με τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους και κατά τον 18<sup>ο</sup> αιώνα με την είσοδο της κοινωνίας στη βιομηχανοποίηση έχουμε την εμφάνιση του θεσμού του σχολείου, (αρχικά στη Μεγάλη Βρετανία), το οποίο οδήγησε στην εξάλειψη της ευθύνης του ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου ως δασκάλου και επόπτου της διαπαιδαγώγησης του παιδιού. Κατά το 19<sup>ο</sup> αιώνα παρατηρήθηκε μια αυξανόμενη τάση ως προς την απόδοση κοινωνικών δικαιωμάτων στα παιδιά, ξεκινώντας από τα βιομηχανικά μανιφέστα της δεκαετίας του 1840, τα οποία τα προστάτευαν από την ανεξέλεγκτη

\*Η κ. Π. Κ. Μάντη είναι καθηγήτρια εφαρμογών στη Νοσηλευτική Β' του ΤΕΙ-Α

εργασιακή εκμετάλλευση. Η παράλληλη ανάπτυξη διαφόρων επιστημονικών σκέψεων συνέβαλε στη μεγαλύτερη προστασία των παιδιών, διότι θεωρήθηκαν άλλοτε ως μια ειδική ευάλωτη ομάδα που χρειάζεται προστασία και άλλοτε ως εύπλαστο μέσα από τις εμπειρίες άτομο<sup>3</sup>. Έτσι θεωρήθηκε ότι τα παιδιά κινδυνεύουν από καταστάσεις μετανάστευσης, βιομηχανοποίησης, αστικοποίησης, με τρόπους που θα ανέπτυσαν ανεπιθύμητες συμπεριφορές, που θα ήταν επικίνδυνες για τη κοινωνία. Αυτό καλλιέργησε μια «σώστε τα παιδιά» εποχή και θεωρείται το πρώτο δυναμικό κίνημα με εμπνευστή τον Eglantine Jebb<sup>5</sup>, με την πολιτεία, ιδιώτες και θρησκευτικές οργανώσεις να αρχίσουν να παρεμβαίνουν στην οικογένεια για να τα προστατεύσουν.

Με την είσοδο του 20<sup>ου</sup> αιώνα η «σώστε τα παιδιά» εποχή πήρε μια νέα σημασία μέσα από την ανάπτυξη μιας ευρέως διαδεδομένης αντίληψης ότι τα παιδιά αποτελούσαν «έναν σημαντικό ανθρώπινο πλούτο των οποίων η ωριμότητα θα καθόριζε το μέλλον της κοινωνίας». Κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού του 20<sup>ου</sup> αιώνα το παιδί υπολογίστηκε ως ένα «εν δυνάμει άτομο» και άρχισαν να διαφαίνονται παιδοκεντρικές τάσεις της οικογένειας και δυνάμεις έξω από αυτήν (εξελικτική ψυχολογία, δικαστήρια ανηλίκων, κ.α.) άρχισαν να επηρεάζουν τη φροντίδα του παιδιού. Με την ανάπτυξη των διαφόρων επιστημών επήλθε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και οι ενήλικες ανέπτυξαν κατανόηση προς το παιδί, με αποτέλεσμα δεσμοί φροντίδας να αναπτύσσονται μεταξύ γονιών-παιδιού και τα δικαιώματα για το παιδί διευρύνθηκαν για να συμπεριλάβουν την εκπαίδευση και την ευημερία.<sup>1,3,4,5,6</sup>

## 2. Η παρούσα κατάσταση

Ο καθηγητής της ψυχολογίας **I. Ν. Παρασκευόπουλος**<sup>4</sup> αναφέρει ότι «ο 20<sup>ος</sup> αιώνας μπορεί να χαρακτηριστεί ως αιώνας του παιδιού και το παιδί στη σημερινή κοινωνία βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής και της φροντίδας των ενηλίκων». Αυτή όμως η θέση δεν φαίνεται να είναι καθολική διότι σε πολλές περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι οι συνθήκες διαβίωσης του παιδιού είναι προβληματικές ακόμη σε ανεπτυγμένες χώρες.

Η UNICEF εκτιμά ότι ένα εκατ. παιδιά εμπορεύονται ετησίως για σεξουαλική εκμετάλλευση, 300 χιλ. παιδιά - στρατιώτες εμπλέκονται σε 30 πολεμικές συγκρούσεις. Σε 23 χώρες περισσότερο από 30% των παιδιών κάτω από των 5 ετών έχουν σχετικό ή σοβαρό χαμηλό βάρος σώματος. Υπάρχουν τουλάχιστον 25 χώρες όπου περισσότερο από το 15 % των παιδιών πεθαίνουν πριν φτάσουν την ηλικία των 5 ετών. Υπολογίζεται ακόμη σε 121 εκατ. ο αριθμός των παιδιών που διακόπτουν τη βασική σχολική εκπαίδευση σε όλο τον κόσμο με υπεροχή των κοριτσιών έναντι των αγοριών (65 εκ. και 56 εκ.). Βέβαιο είναι ακόμη ότι η εξέλιξη των τελευταίων χρόνων που οδήγησε σε γρήγορους ρυθμούς ζωής, στην αποσύνθεση των οικογενειακών θεσμών και στις επιφανειακές σχέσεις παιδιών - ενηλίκων, δημιούργησε νέα προβλήματα στη ζωή των παιδιών όπως διαταραχές της ψυχικής υγείας, αυτοκτονίες, εξαρτήσεις από ουσίες, παραβατικότητα, έλλειψη στέγης, πολιτικοί και οικονομικοί πρόσφυγες και διαφόρων μορφών εκμετάλλευση.<sup>7,8,9</sup>

Επί πλέον η παιδική ηλικία συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από τους ενήλικες με ένα σύνολο αρνητικών χαρακτηριστικών όπως της απειρίας, της ανωριμότητας, της έλλειψης ευθύνης, της αδυναμίας διάκρισης του καλού και του κακού κ.λπ. Τα γνωρίσματα αυτά εννοούν και συνεπάγονται το ευάλωτο, την ανάγκη για προστασία και φροντίδα και δικαιολογούν αφενός την εξάρτηση από τους ενήλικες και αφετέρου τον αποκλεισμό τους από την κοινωνική ζωή. Η ανηλικιότητα αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαιώνισης κοινωνικών ανισοτήτων εις βάρος των παιδιών, άνισης κατανομής της δύναμης και των οικονομικών πόρων και αποκλεισμό των παιδιών από την άσκηση βασικών τους δικαιωμάτων. Η παιδική ηλικία και τα ίδια τα παιδιά στερούνται επίσημου λόγου και του δικαιώματος της άμεσης εκπροσώπησης και συμμετοχής στις αποφάσεις που τα αφορούν και ο προσδιορισμός των αναγκών τους εξαρτάται από τους ενήλικες σε συνάρτηση με την οικογένεια, το σχολείο, ή άλλους φορείς ενώ το παιδί παραμένει ένας αμέτοχος θεατής.<sup>5,10,11,12</sup>

Οι συνεχιζόμενες προβληματικές καταστάσεις στο έδαφος ορισμένων τραγικών γεγονότων, οδήγησαν στην ανάπτυξη της σκέψης να δοθούν στα παιδιά

περισσότερες ευκαιρίες να επιλέξουν για τον εαυτό τους, χωρίς οι ενήλικες να αποφασίζουν για λογαριασμό τους.

**Το 1979 αποτέλεσε έτος σταθμό για την υλοποίηση αυτής της ιδέας. Στον ΟΗΕ εορτάστηκε ως το Παγκόσμιο Έτος του Παιδιού (International Year of Child IYC)** και η Πολωνική αντιπροσωπεία έφερε, ανάμεσα σε πολλές άλλες χώρες μια σημαντική πρόταση σχετικά με το να υιοθετηθεί η προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών στη βάση ενός ισχυρού νομικού καθεστώτος. Η Πολωνική κυβέρνηση βαθιά επηρεασμένη από τη δολοφονία πάνω από δύο εκατ. Πολωνών παιδιών και τη δίωξη πολλών περισσότερων κατά τη διάρκεια του Ναζιστικού καθεστώτος είχε από χρόνια υπάρξει υποστηρικτής αυτής της ιδέας.<sup>13</sup>

Ο ΟΗΕ έκανε δεκτή την πρόταση και διόρισε μια ομάδα εργασίας με συμμετέχοντα κράτη τις ΗΠΑ τη Γαλλία, Ολλανδία, Δανία, Αγγλία, Νορβηγία, Σουηδία, Γερμανία, Ιταλία, και Πολωνία, που για δέκα χρόνια επεξεργάστηκαν και σχεδίασαν τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (ΣΔΠ), η οποία επικυρώθηκε από τη Γενική Συνέλευση των κρατών μελών του ΟΗΕ το 1989. Σε εννέα συνεδριάσεις, κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας της Σύμβασης, συμμετείχαν και εκπρόσωποι από άλλες χώρες όπως 2 Λατινοαμερικάνικες, 2 Ασιατικές και 3 από τις 51 Αφρικανικές, γεγονός που συνέβαλε στην συνένωση πολυ-πολιτισμικών ιδεών με αποτέλεσμα τη δυνατότητα εφαρμογής της ΣΔΠ σε χώρες διαφορετικού οικονομικού και πολιτισμικού

καθεστώτος. Σε λιγότερο από ένα χρόνο 20 χώρες και μέχρι σήμερα 191 από τις 193 του ΟΗΕ (εκτός ΗΠΑ και Σομαλίας) έχουν υπογράψει τη ΣΔΠ.<sup>3,13,14</sup>

Η Σύμβαση αποτελείται από 54 άρθρα και χωρίζεται σε τρία μέρη. Στην εισαγωγή που περιλαμβάνονται γενικές αρχές, στις οποίες βασίζεται η φιλοσοφία της προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού και οι βασικοί σκοποί της, στο κυρίως μέρος που περιγράφονται τα δικαιώματα προστασίας του παιδιού (Άρθ. 1-42) και στο τρίτο μέρος (Άρθ. 42-54) που περιγράφονται οι οργανωτικές και λειτουργικές διαδικασίες (εκπροσώπηση και συμμετοχή των Συμβαλλομένων Κρατών, τρόπο αναθεώρησης αποφάσεων, και άλλες διοικητικές διαδικασίες).

Η Ελλάδα υπέγραψε τη ΣΔΠ - και ενσωμάτωσε το κείμενο στο υπάρχον Ελληνικό Δίκαιο - Νομ. 2101, ΦΕΚ 192/2-12-1992 με χαρακτήρα, που σύμφωνα με το Σύνταγμα, υπερισχύει κάθε εθνικής διάταξης νόμου.<sup>15</sup>

### 3. Η σύμβαση στον ελληνικό νόμο

**Τρεις είναι οι ομάδες «στόχοι» ΠΑΙΔΙ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΚΡΑΤΟΣ στους οποίους απευθύνεται η Σύμβαση.**

#### Παιδί

**Παιδί στη Σύμβαση** θεωρείται κάθε ανθρωπίνον μικρότερο των 18 ετών (Άρθ. 1) που έχει το εγγενές δικαίωμα στη ζωή (Άρθ. 6, 8), έχει το δικαίωμα να του εξασφαλιστεί όνομα, ιθαγένεια και οικογένεια σε κάθε κράτος που γεννιέται. (Άρθ. 7, 8).





**Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα:**

- ♦ να μην αποχωρίζεται παρά τη θέλησή του από τους γονείς του, εκτός αν οι αρχές αποφασίσουν για το αντίθετο και όταν αυτό συμβεί να μπορεί να έχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τα άλλα μέλη της οικογένειάς του. (Άρθ.9)
- ♦ στην είσοδο ή έξοδο από το κράτος και της οικογένειας του με σκοπό την επανασύνδεση μεταξύ τους. (Άρθ. 10) και να προστατεύεται από αθέμιτη μετακίνηση στο εξωτερικό (Άρθ. 11). Έχει το δικαίωμα ειδικής προστασίας και βοήθειας επί προσωρινής ή οριστικής στέρησης του οικογενειακού του περιβάλλοντος. (Άρθ. 20)
- ♦ να ζει τη δική του πολιτισμική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του όταν ανήκει σε μειονοτική οικογένεια. (Άρθ. 30)
- ♦ στην ελεύθερη έκφραση της γνώμης του (Άρθ. 12), ελευθερία της σκέψης, συνείδησης, και θρησκείας. (Άρθ. 14) τη δυνατότητα αναζήτησης λήψης και διάδοσης πληροφοριών ανεξαρτήτως συνόρων (Άρθ. 13), εκτιμώντας τις απόψεις του ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό ωριμότητας του.
- ♦ να προστατεύεται από παράνομη επέμβαση στην ιδιωτική του ζωή (οικογένεια, κατοικία, αλληλογραφία) ή προσβολή της τιμής και υπόληψης του (Άρθ. 16) και να συνεταιρίζεται και να συνέρχεται ειρηνικά. (Άρθ. 15)
- ♦ να προστατεύεται από κάθε μορφή βίας, προσβολής, βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης, ή παντός είδους εκμετάλλευσης, οικονομική, επικίνδυνη ή βλαπτική εργασία. (Άρθ. 19, 32), από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών (Άρθ. 33), από την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα (Άρθ. 34), από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή σε οποιαδήποτε πλευρά της ζωής του. (Άρθ. 36)
- ♦ να λαμβάνει το καλλίτερο δυνατό επίπεδο υγείας και (Άρθ. 26) να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση (Άρθ. 24), να επωφελείται των ευκαιριών στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων (Άρθ. 28), με σκοπό την προετοιμασία

για μια υπεύθυνη ζωή με πνεύμα ειρήνης, ανοχής και φιλίας (Άρθ. 29).

- ♦ σε ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής, ανάπαυσης και δραστηριοτήτων στον ελεύθερο χρόνο του. (Άρθ. 31) που να του επιτρέπουν τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ζωή (Άρθ. 27).
- ♦ να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή άλλες εξευτελιστικές τιμωρίες, να μην στερείται την ελευθερία κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο, και όταν τη στερείται να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και σύμφωνα με τις ανάγκες της ηλικίας του (Άρθ. 37), να του παρέχεται σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και κοινωνική επανένταξη, (Άρθ. 39) και να αντιμετωπίζεται με προσήκοντα νομικό και ανθρωπιστικό τρόπο όταν θεωρείται ύποπτο (Άρθ. 40).
- ♦ να τοποθετείται σε ιδρύματα, σε προσωρινή οικογένεια ή να υιοθετείται με αυστηρές διαδικασίες για την εξασφάλιση του συμφέροντός του (Άρθ. 21) εφόσον το παιδί δεν μπορεί να ζει με την οικογένειά του. Τα ίδια δικαιώματα εξασφαλίζονται με κατάλληλα μέτρα και υπηρεσίες στα παιδιά με παντός είδους αναπηρία. (Άρθ. 23) **Το «ύψιστο συμφέρον του παιδιού» αποτελεί το κύριο κριτήριο σε κάθε παρέμβαση. (Άρθ. 2)**

**Οικογένεια**

**Ως οικογένεια του παιδιού** ορίζεται ο ένας ή και οι δύο φυσικοί γονείς, η θετή οικογένεια, ή ο/οι επίτροποι του παιδιού, ή άλλα πρόσωπα που είναι νόμιμα υπεύθυνοι γι' αυτό.

Η οικογένεια, για το «συμφέρον του παιδιού», μπορεί να ζει μαζί του και σε περίπτωση αποχωρισμού πρέπει να δίδονται πληροφορίες, (Άρθ. 9), να διευκολύνονται οι συναντήσεις ή η επανένωση (Άρθ. 5).

Αναγνωρίζεται πρωτίστως στην οικογένεια η ευθύνη για την ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση του παιδιού, όταν βεβαίως απαιτείται να λαμβάνει την κατάλληλη βοήθεια από το κράτος και να υποστηρίζεται από υπηρεσίες, ιδρύματα, οργανισμούς (Άρθ. 18, 27), στις μητέρες πρέπει να εξασφαλίζεται κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά τον τοκετό και να ενημερώνονται για θέματα της υγείας του παιδιού, όπως καθαριότητας, πρόληψης ατυχημάτων, προληπτικής ιατρικής και οικογενειακού προγραμματισμού (Άρθ. 24).



## Κράτος

**Κάθε Κράτος** που υπογράφει τη Σύμβαση αναφέρεται ως Συμβαλλόμενο Κράτος (ΣΚ) και έκτοτε αναλαμβάνει υποχρεώσεις εντός της επικράτειας και προς τα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη με συμμετοχή στην εξέλιξη και πορεία της Σύμβασης.

Κάθε Σ.Κ. υποχρεούται να λάβει όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα, να εγγυηθεί, να εξασφαλίσει και να προστατεύσει την οικογένεια, τις αρχές και αξίες των μειονοτικών ομάδων, να μεριμνά για τη λειτουργία οργανισμών υπηρεσιών και ιδρυμάτων που την υποστηρίζουν, να παρακολουθεί την εφαρμογή των κριτηρίων για την ποιότητα ζωής των παιδιών σε υιοθεσία ή σε ιδρύματα, να συνεργάζεται με τον ΟΗΕ, με άλλους αρμόδιους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, καθώς και με τη διεθνή κοινότητα επιστημονικά, νομικά, πληροφοριακά, και οικονομικά κατά την προσπάθεια εφαρμογής της Σύμβασης στην επικράτειά του.

Κάθε Σ.Κ. έχει την υποχρέωση να υποδεικνύει έναν εκ των υπηκόων του, υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας, ως υποψήφιο εκλογής μεταξύ των ενδιαφερομένων για να αποτελέσουν την δεκαμελή Επιτροπή εμπειρογνομόνων που θα επιτελεί συγκεκριμένα καθήκοντα διοίκησης της Σύμβασης (Άρθ. 43, 44, 45).

## 4. Χαρακτηριστικά της σύμβασης

Οι αρχές της Σύμβασης εκφράζουν τη συναίνεση της παγκόσμιας κοινότητας για αναγνώριση της προσωπικότητας του κάθε παιδιού ως μοναδικής και προτείνονται οι προϋποθέσεις για αξιοπρεπή διαβίωση όλων των παιδιών, χωρίς διακρίσεις και χωρίς πατερναλιστική στάση απέναντι τους, καθιστώντας τα «υποκείμενα δικαιωμάτων» και όχι «αντικείμενα προστασίας» όπως έχει επικρατήσει ως σήμερα.<sup>16,17</sup>

Η ΣΔΠ καθαυτή δεν αποτελεί νομοθετικό θέσπισμα, αλλά η προσδοκία είναι τα ΣΚ να ενσωματώσουν τα άρθρα της μέσα στη δική τους νομοθεσία και στις πολιτικές αποφάσεις και να αναλάβουν κατάλληλα μέτρα να γίνουν οι αρχές και οι διατάξεις γνωστές στους ενήλικες και στα παιδιά. (Άρθ. 17, 42). Δεν υπαγορεύει την απόλυτη και μέγιστη εφαρμογή των αρχών αλλά επιδιώκει την ανάπτυξη ενός φιλοσο-

φικού, νομικού, και υλικού ιστού που θα αποτελέσουν τη βάση για να καλλιεργηθούν και να αναπτυχθούν τα δικαιώματα.<sup>12,18,19</sup>

Έτσι θεωρείται ότι αποτελεί το πρώτο παγκόσμια αποδεκτό ντοκουμέντο που έχουμε ως κοινωνίες, επαγγελματίες, γονείς, σύμβουλοι και δάσκαλοι για να υποστηρίξουμε τις ατομικές και κοινωνικές προσπάθειες για λογαριασμό των παιδιών όπως αναφέρει ο Jeffrey Goldhagen<sup>20</sup>, έχοντας βέβαια υπόψη αυτό που αναφέρει ο Stuart N. Hart<sup>3</sup>, ότι: «Τα δικαιώματα των παιδιών που διασφαλίζονται από την κοινωνία δείχνουν την πρόοδο, που η κοινωνία έχει κάνει προς τον πολιτισμό της».

## 5. Εφαρμογή της σύμβασης

Μεγάλη συζήτηση έχει γίνει από τους κοινωνικούς επιστήμονες σχετικά με τη δύσκολη και πολύπλοκη διαδικασία εφαρμογής και επιμέλειας του μετασχηματισμού ενός έγγραφου-ντοκουμέντου επί των δικαιωμάτων των παιδιών σε μια πραγματική βελτίωση της ζωής τους από χώρες με διαφορετικό οικονομικό και πολιτισμικό καθεστώς.

Αναγνωρίζεται από όλους ότι τέτοιες μεταβολές χρειάζονται μεγάλο δρόμο και είναι ακόμη στα σπάργανα, ενώ η αποδοχή τους χρειάζεται αρχικά μια καλλιέργεια των ιδεών για τη παιδική ηλικία και του επιπέδου ζωής των παιδιών<sup>13,14,17,20,21</sup>. Οι Lansdown Gerison, Karkara Ravi<sup>6</sup> αναφέρουν «Εμείς τώρα αρχίζουμε να συνειδητοποιούμε ότι δεν είχαμε πλήρως αντιληφθεί τι συνέβαινε στα παιδιά, τις προκλήσεις που αυτά αντιμετώπιζαν, τις ευθύνες που αναλάμβαναν ή την άμεση βία που βίωναν»

Ο «αυτό-προσδιορισμός» του παιδιού θεωρήθηκε από πολλούς ότι είναι ο στόχος που επιδιώκεται από τη ΣΔΠ. Άλλοι όπως ο Melton B. G.<sup>18</sup> αναφέρουν ότι η Σύμβαση δεν εγκαθιδρύει τον αυτό-προσδιορισμό αλλά αντίθετα τη συμμετοχή κοντά και μαζί με τους δικούς του, με πνεύμα αξιοπρέπειας, ανοχής, φιλίας, συνεργασίας, δημοκρατίας και το βάρος των προσπαθειών δεν πρέπει να δοθεί στην αυτονομία καθαυτή αλλά να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να εκφράζεται, ακόμη και αν δεν είναι ώριμο να αποφασίζει για τον εαυτό του<sup>13, 17, 19, 22, 23, 24</sup>. Οι Waterson T., Curtis E.<sup>5</sup> αναφέρουν: «Οι δεξιότητες συμμετοχής μπορούν να

μαθευτούν και τα παιδιά που σταδιακά εμπλέκονται στη λήψη απόφασης σε όλα τα επίπεδα θα γίνουν πιο αξιόπιστα και ικανά όταν μεγάλες αποφάσεις χρειαστεί να ληφθούν».

Οι κοινωνικοί επιστήμονες φαίνεται ότι μπορούν να συμβάλλουν προς αυτό το σκοπό με δραστηριότητες όπως πίστη και υποστήριξη των προτεινόμενων δικαιωμάτων, έρευνα των σχετικών θεμάτων, συνηγορία υπέρ των δικαιωμάτων σε πολιτικό και επαγγελματικό επίπεδο, και εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων σχετικά με το θέμα αυτό.<sup>8, 17, 25</sup>

Ο ενθουσιασμός και η ελπίδα που εμπνέει η Σύμβαση πρέπει να ακολουθείται από διερεύνηση και επαναπροσδιορισμό της άποψής μας για την παιδική ηλικία

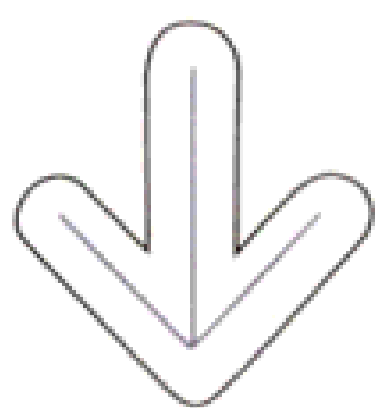
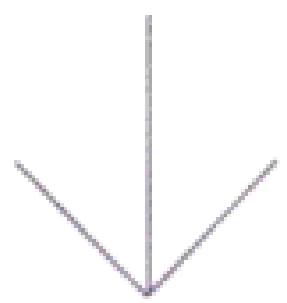
και τις ευθύνες απέναντί τους ανάλογα με τις αρμοδιότητες μας. Η Brook G.D.<sup>26</sup> εκτιμά ότι η «Σύμβαση μπορεί να θεωρηθεί ως σημείο εκκίνησης για μια αλλαγή της σχέσης μας με τα παιδιά και στον επαγγελματισμό μας προς αυτά.»

«Ο σκοπός μιας τέτοιας συζήτησης δεν βασίζεται στο αδιάσειστο ενδιαφέρον των θεσμών ούτε στη συναισθηματικότητα για τα παιδιά. Αυτό βασίζεται στο γεγονός ότι η παιδική ηλικία είναι μια περίοδος όπου το πνεύμα και το σώμα, οι αξίες και οι προσωπικότητες διαμορφώνονται, και κατά την οποία ακόμη και παροδικές αποστερήσεις είναι ικανές να προκαλέσουν μακροχρόνιες βλάβες και στρεβλότητες στην ανθρώπινη εξέλιξη». James Appleyard<sup>27</sup>

#### Βιβλιογραφία

1. Lowden Jacqueline Children's rights: A decade of dispute. *Journal. Of Advanced Nursing* 2002 37 (1) 100-107
2. Leenders Felicity. An overview of policies guiding health care for children *Nursing Standard* 1996 Apr. Vol 10 No. 28 33-38
3. Stuart N. Hart From Property to Person Status *American psychologist* January 1991 Vol 46 No 1, 53-59
4. Παρασκευόπουλος Ι. Ν. Εξελικτική Ψυχολογία 1985τομ 1<sup>ος</sup>.
5. Waterson T, Curtis E. The rights of a child *Current Paediatrics* 1998 8:156-161
6. Lansdown Gerison, Karkara Ravi. Children's right to express views and have them taken seriously. *Lancet* 2006 367: 690-92
7. Hall D. M. B. Children's rights and responsibilities *Arch Dis Child.* 2005 90: 171-173
8. Roberts Helen Socioeconomic deterrments of health: Children, inequalities, and health *BMJ* 1997; 314 1122
9. Αγάθωνος Γεωργοπούλου Ε. Ο Παιδίατρος και τα Δικαιώματα του Παιδιού. *Παιδιατρική* 2000 ; 63 :97-100
10. Aynsley - Green Albert, Barker M., Burr Sue, Macfarlane A., Morgan J., Sibert J. et. al. Who is speaking for children and adolescents and for their health at the policy level? *BMJ* July 2000 321: 229-23
11. Μακρυγιώτη Δ. «Η παιδική ηλικία ως κοινωνικό φαινόμενο» *ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ* Ι Υ. Π Αθήνα 1993 σελ. 45-49
12. Τσαγκάρη Μ., Αγάθωνος - Γεωργοπούλου Ε. Παιδί - Παιδική Ηλικία και Δικαιώματα *Κοινωνική Εργασία* 1999 τεύχ. 55 σ. 155-164
13. Murphy -Berman Virginia, Weisz Victoria. U.N Convention on the Rights of the Child (Current Challenges) *American Psychologist* 1996 Vol 51 No 12 1231-1233
14. Murphy -Berman Virginia, Levesque H.L., Merman John. U.N Convention on the Rights of a Child (Across cultural View) *American Psychologist* 1996 Vol 51 No 12 1257 -1261
15. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος πρώτο) Νομ. 2101, ΦΕΚ 192/2-12-1992 ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ σελ 4110
16. Αγάθωνος Ε. - Τσαγκάρη Μ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 1999 Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Αθήνα
17. Cohen Cynthia P., Naimark Hedwin United Nations Convention on the Rights of the Child Individual Rights Concepts and Their Significance for Social Scientists. *American Psychologist* 1991 Vol. 46 No 1 60-65
18. Melton. B Gary. Building Humane Communities Respectful of Children: The Significance of the Convention on the Rights of a Child *American Psychologist* 2005 November 918-926
19. Waterson Tony Children's Rights and the Child Health: What the role for Peadiatricians? *Journal of Tropical Pediatrics* 2003 Vol. 49 No 5 260-263
20. Goldhagen Jeffrey Children's Rights and the United Nations Convention on the Rights of a Child *Pediatrics* 2003 Sept Vol 112 No 3 742-745
21. Middleton Christopher Rights from the start. *Nursing Times* 1997 Novemb. 12 Vol. 93. No 46 26-29
22. Lansdown Gerison Implementing children's rights and health. *Arc Dis Child* October 2000: 83: 286-288
23. Duke Van IYC. - and a look at children in hospital. *The Australian Nurses Journal* Sept 1979 Vol 9 No 3
24. Wilcox b. I., Naimark H. The Rights of the Child Progress Toward Human Dignity *American psychologist* 1991 January Vol. 46 No 1 49
25. Waterson T, E A general paediatrician's practice in children's rights. *Arch. Dis. Child.* 2005 90 178-181
26. Brook G.D Challenges and outcomes of working from rights perspective. *Arch. Dis. Child.* 2005 90(2): 176-8
27. Appleyard James. The rights of children to health care. *J Med Ethics.* 1998 Oct; 24 (5):293-4



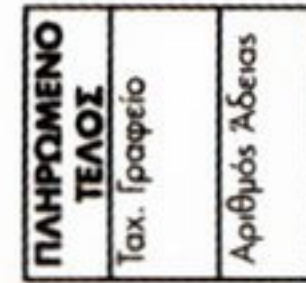
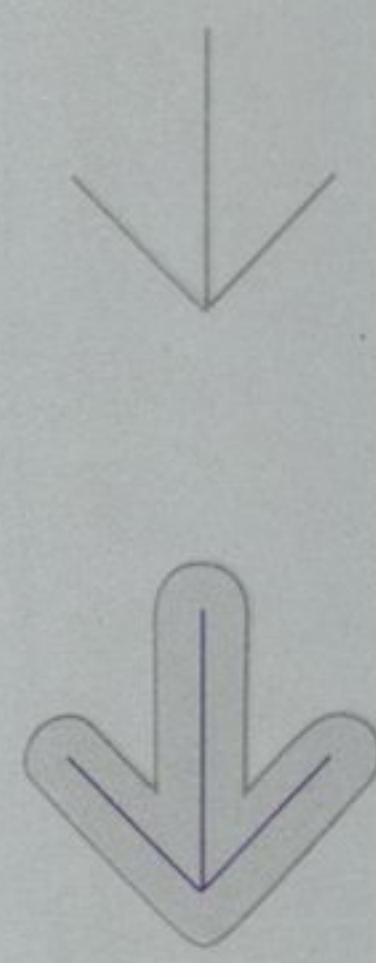


### **Δημοσίευση άρθρων**

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή (.tiff ή .jpg) σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα Ι. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174,  
Fax: 210 5385852, e-mail: [eee@teiath.gr](mailto:eee@teiath.gr)



Αν. Σπυριδωνος, 122 10 Αιγάλεω  
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590  
e-mail: [info@teiath.gr](mailto:info@teiath.gr), [webmaster@teiath.gr](mailto:webmaster@teiath.gr)

ISSN 1791-7247



[www.teiath.gr](http://www.teiath.gr)